

Critical Studies in Texts and Programs of Human Sciences,
Institute for Humanities and Cultural Studies (IHCS)
Quarterly Journal, Vol. 23, No. 1, Spring 2023, 1-21
Doi: 10.30465/crtls.2023.40617.2558

A Critical Review on the Book ***“Macroeconomics”***

Farhad Tarahomi*

Mohsen Bahmani**

Abstract

The present article reviews Jones *“Macroeconomics”*, translated by Jahangard and Keramatfar. In this regard, an attempt has been made to examine the book in terms of content and translation using an analytical-descriptive method. Content analysis of the work indicates its usefulness for teaching at the university. Introducing the DSGE model in a fluent and simple way for undergraduate students, which is described with a practical example, is the most important achievement of the book. Also, the concepts of macroeconomics are presented simply and according to the revealed facts. Lack of attention to solving numerical examples as well as expressing different economic schools and the role of books in this regard are among the shortcomings of the main text. Publishing a book in Persian is valuable because of the analysis of the new Keynesian approach. However, translating a book has many drawbacks that in some cases make it difficult to read and understand. In addition, parts of the original version that are necessary to understand the content have not been translated. Therefore, it is suggested that the translated text be re-edited.

* Assistant Professor in Economics, Postdoctoral Researcher at Alzahra University, Tehran, Iran
(Corresponding Author), f.tarahomi@alzahra.ac.ir

** M.A. in Economics, Ph.D. Student in Shahid Chamran University, Ahwaz, Iran,
mohsen.b1366@chmail.ir

Date received: 06-01-2023, Date of acceptance: 29-04-2023

۲ پژوهش‌نامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، سال ۲۳، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲

Keywords: Macroeconomics, Formal Evaluation, Content Evaluation, Book Review, The New Keynesian School.

نقد کتاب اقتصاد کلان

فرهاد ترحمی*

محسن بهمنی**

چکیده

مقاله حاضر به نقد کتاب اقتصاد کلان جونز که توسط جهانگرد و کرامت فر ترجمه شده است، می پردازد. در این راستا کوشش شده است که با استفاده از روش تحلیلی-توصیفی، کتاب از نظر محتوا و ترجمه مورد بررسی قرار گیرد. تحلیل محتوای اثر بیانگر مفید بودن آن جهت تدریس در دانشگاه است. معرفی مدل DSGE به صورت روان و ساده برای دانشجویان مقطع کارشناسی که به همراه یک نمونه کاربردی تشریح شده است، مهم ترین دستاورد کتاب محسوب می شود. همچنین مفاهیم اقتصاد کلان به سادگی و با توجه به حقایق آشکار شده ارائه گردیده است. عدم توجه به حل مثال های عددی و همچنین بیان مکاتب مختلف اقتصادی و نقش کتاب در این خصوص، از کاستی های متن اصلی به شمار می آید. انتشار کتاب به زبان فارسی به دلیل تحلیل های رویکرد کینزی های جدید، امری ارزشمند است. لیکن، ترجمه کتاب دارای نقائص بسیاری است که در برخی موارد، خوانش و فهم آن را با مشکل مواجه می کند. ضمن این که بخش هایی از نسخه اصلی که برای فهم مطالب ضروری است، ترجمه نشده است. لذا، پیشنهاد می گردد که متن ترجمه شده مجددا مورد ویراستاری قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: اقتصاد کلان، ارزیابی شکلی، ارزیابی محتوایی، نقد کتاب، مکتب کینزی جدید.

* استادیار علوم اقتصادی، پسا دکترای دانشگاه الزهراء، تهران، ایران (نویسنده مسئول)،

f.tarahomi@alzahra.ac.ir

** کارشناس ارشد علوم اقتصادی، دانشجوی دکتری دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران،

mohsen.b1366@chmail.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۱۶، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۰۹

۱. مقدمه

اقتصاد کلان در دهه های اخیر دچار تحولات عمیق و گسترده ای شده است. این تحولات زمینه مناسبی را برای طرح موارد نوین به خصوص در متون درسی فراهم نموده است. لذا، ضروری است که کتب درسی به صورت مداوم و مستمر به هنگام شوند. به علاوه، علی رغم انتشار کتب مختلف در زمینه اقتصاد کلان در ایران، وجود مکاتب مختلف در این خصوص ایجاب می کند که دانشجویان و علاقه مندان، با نگرش های مختلف موجود در زمینه اقتصاد کلان آشنا شوند. به طور کل به هنگام مطالعه یک کتاب (خصوصاً یک کتاب درسی)، خواننده سعی می کند ضمن دریافت اطلاعات و اندیشه های موجود در اثر، آن را با آگاهی های قبلی خود مقایسه نماید. از آن جا که کتاب مورد نظر، کاربرد درسی در سطح دانشگاهی دارد، انتظار می رود بیان مفاهیم آن با دقت بیشتری صورت پذیرد. با توجه به این نکته و تجربه موجود در کتب درسی رشته اقتصاد در ایران، دو رویکرد وجود دارد. نوع اول، اقتباس اثر است. بدین معنی که مترجمان ضمن استفاده از متن اصلی، داده ها و یا مصداق های مربوط به اقتصاد ایران را به متن اضافه می نمایند. در این رویکرد، امکان ویرایش یا حذف برخی از فصل ها نیز برای مترجم وجود دارد. نمونه این روش را می توان در اقتباس کتاب اقتصاد مدیریت سالواتوره (Salvatore) مشاهده کرد که توسط خورشیدی و سلطانی (۱۳۷۶) انجام پذیرفته است. نوع دوم، ترجمه یک متن درسی است. در این حالت، مترجم مجاز به تغییر متن اصلی نیست و صرفاً می تواند در موارد لزوم، توضیحاتی به منظور درک بهتر خواننده اضافه نماید. از نمونه های معروف در این خصوص می توان به ترجمه اقتصاد کلان منکیو (Mankiw) اشاره نمود که توسط ارباب (۱۳۹۷) ترجمه شده است. از دیگر تلاش های صورت گرفته در این رابطه، ترجمه کتاب اقتصاد کلان جونز (Jones) است که توسط جهانگرد و کرامت فر انجام شده است. آن چه که از عنوان اثر بر می آید، رویکرد دوم (ترجمه) مد نظر بوده است. این کتاب در سال ۱۳۹۴ توسط انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی در ۶۹۳ صفحه تدوین و منتشر شده است. متن ترجمه، ویراست سوم کتاب جونز است که در سال ۲۰۱۴ (۱۳۹۳) منتشر شده است. با عنایت به این که فاصله زمانی انتشار به زبان اصلی و ترجمه یک سال می باشد، اثر حاضر می تواند بخشی از دانش روز اقتصاد کلان را در اختیار علاقه مندان قرار دهد (با توجه به زمان انتشار کتاب). هدف مقاله حاضر، بررسی انتقادی کتاب اقتصاد کلان جونز می باشد که در نه بخش تدوین شده است. در ابتدا، پیشینه نقد کتب اقتصاد کلان در ایران با ذکر نمونه هایی آورده شده است. سپس، نویسنده کتاب و فصول آن به

صورت مختصر معرفی شده است. مقایسه محتوای اثر با آثار مشابه، بخش بعدی مقاله را تشکیل می دهد. بررسی اثر از نظر جامعیت صوری و تطابق با برنامه های درسی دوره کارشناسی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در بخش ششم مقاله آورده شده است. برجستگی های محتوایی اثر بخش هفتم مقاله را تشکیل می دهد. نقد کتاب به صورت شکلی (که بیشتر متوجه مترجمان کتاب است) و به صورت محتوایی در بخش هشتم ذکر شده است. بخش نهم نیز به نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات اختصاص دارد.

۲. پیشینه نقد کتب اقتصاد کلان در ایران

تاکنون مطالعات معدودی در زمینه داوری یا نقد کتب اقتصاد کلان در کشور انجام شده است که در ادامه به چهار مورد اشاره می شود.

واعظ برزانی (۱۳۸۷) کتاب "سیر تحول در تجزیه و تحلیل های اقتصاد کلان" نوشته گرجی را از نظر صوری و محتوایی مورد بررسی قرار داده است. بر اساس ارزیابی انجام شده، کاستی های موجود در فصول مختلف اثر، متفاوت است. به علاوه، به نظر ناقد کتاب در موارد متعدد نیازمند ویراستاری است. مهم ترین مسئله ی محتوایی اثر مربوط به نحوه تجزیه و تحلیل و استنتاجات هر مکتب اقتصاد کلان در مقایسه با مکاتب دیگر است؛ به گونه ای که امکان درک منظم و روش مند هر مکتب اقتصاد کلان برای خواننده میسر نیست.

واعظ برزانی و مقدم (۱۳۸۸) در مقاله ای با عنوان "ارزیابی تلفیقی آثار و کتب درسی اقتصاد کلان"، سی جلد کتاب منتشره در حوزه اقتصاد کلان را ارزیابی کرده اند. نتایج تحقیق آن ها نشان می دهد که با توجه به ضوابط مربوط به یک کتاب درسی مناسب در اقتصاد کلان، کتب مورد بررسی قرار گرفته با وضعیت مطلوب فاصله دارند و مهم ترین کاستی کتب ارزیابی شده، فقدان نظریه های ارزش محور و قدرت توضیح دهندگی برای محیط اقتصاد کلان ایران بوده است.

واعظ برزانی (۱۳۹۲) کتاب اقتصاد کلان طیبیان را مورد نقد و بررسی قرار داده است. داوری اثر نشان می دهد که از حیث صوری مناسب، ولی از حیث محتوایی، فاقد مسائل مهمی همچون رعایت ترتیب، تنظیم، انسجام جزئی و کلی در طرح موضوعات است.

میرجلیلی (۱۳۹۲) دو کتاب اقتصاد کلان رحمانی و برانسون را از جهت رویکرد تحلیلی و روزآمدی مورد بررسی قرار داده است. از آن جا که رویکرد تحلیلی هر دو متن، بر اساس

چهارچوب سستی در آموزش اقتصاد کلان و طبق رویکرد سنتز نئوکلاسیک کینزی است، وی نتیجه گرفته است که این دو اثر، اندیشه‌های روز اقتصادکلان را پوشش نمی‌دهند. مقاله حاضر، در راستای تلاش‌های انجام گرفته قبلی است. با این تفاوت که بیشتر بر نقاط قوت کتاب و کاستی‌های موجود در ترجمه تمرکز شده است.

۳. معرفی و نگرش فکری نویسنده

چارلز جونز، استاد اقتصاد دانشگاه استنفورد، دکترای خود را در سال ۱۹۹۳ از دانشگاه MIT دریافت نموده است. تخصص اصلی وی، مطالعه رشد اقتصادی در بلندمدت است. او به صورت نظری و تجربی، منابع رشد درآمد سرانه در طول زمان و ریشه‌های تفاوت‌های گسترده در استانداردهای زندگی در بین کشورها را بررسی کرده است. ضمن این که از روش‌های کلان اقتصادی به منظور تحلیل هزینه‌های سلامت و طول عمر بهره گرفته است. علاوه بر کتاب اقتصاد کلان دیگر اثر معتبر او، مقدمه‌ای بر اقتصاد رشد می‌باشد. نگرش فکری وی با توجه به متن کتاب، کینزی جدید است. مولفه کلیدی این نگرش، منحنی فیلیپس (Philips) کوتاه مدت کینزی جدید (منحنی عرضه کل با شیب صعودی در کوتاه مدت) است. در واقع این مدل بیان می‌کند که تکانه‌های غیر منتظره (غیر پیش بینی شده)، آثار بزرگ‌تری نسبت به تکانه‌های پیش بینی شده بر تولید در کوتاه مدت دارد. علاوه بر این، برخلاف کلاسیک‌های جدید که نقشی برای سیاست‌های انبساطی در کوتاه مدت قائل نیستند، کینزی‌های جدید به دلیل در نظر گرفتن چسبندگی قیمت‌ها، سیاست انبساطی را در تقویت محصول در کوتاه مدت موثر می‌دانند. همچنین طبق این رویکرد، کاهش تورم منجر به کاهش تولید واقعی کوتاه مدت می‌شود و نکته مهم اینکه این مدل برای مقابله با مسائل ناشی از کساد بزرگ، به ویژه بحران مالی و دام نقدینگی، مجهز شده است (میرجیلی، ۱۳۹۲). از جمله اقتصاددانان این مکتب که در خصوص موارد فوق کتبی منتشر نموده‌اند می‌توان به تیلور (Taylor)، ویلیامسون (Williamson)، رومر (Romer) و میشکین (Mishkin) اشاره کرد.

۴. تبیین انگیزه نقد کتاب و معرفی مختصر آن

محور اصلی که بسیاری از اقتصاددانان کلان بر آن تاکید دارند، کاربردی بودن اقتصاد کلان، قدرت توضیح دهنده‌گی و تبیین علت نوسان های اقتصادی است. در این زمینه اسنودان و وین (Snowdon & Vane) (۲۰۰۵) بیان می کنند: تحلیل اقتصاد کلان به دنبال تبیین علت نوسان های کوتاه مدت تولید ناخالص داخلی یا چرخه های تجاری و عوامل تعیین کننده روند بلندمدت تولید ناخالص داخلی یعنی رشد اقتصادی است. بلانچارد (Blanchard) (۲۰۱۱) معتقد است که اقتصاد کلان یک علم دقیق و نظری خاص نیست. بلکه یک علم کاربردی است که در آن ایده ها و نظریه ها و مدل های اقتصادی در برابر حقایق خارجی ارزیابی می شوند و در نهایت، این ایده ها و نظریه های اقتصادی تایید یا رد می شوند. در این خصوص منکیو (Mankiw) (۲۰۰۶) می گوید: خداوند، اقتصاددانان کلان را روی زمین قرار نداد تا تنها نظریه های دقیق را ارائه و آزمون کنند، بلکه آنان را برای حل مشکلات عملی جامعه قرار داد. وی تاکید می کند: دانشجویان همانند سیاستگذاران علاقه دارند تا دریابند که نظریه های اقتصادی چگونه در دنیای واقعی کار می کند و چگونه این نظریه ها عملکرد اقتصادی را بهبود می بخشد. از سوی دیگر، اقتصاد ایران طی سالیان اخیر شاهد مشکلات متنوع اقتصاد کلان بوده است. لذا، باید رویکرد حل مساله و درمانگر به اقتصاد کلان داشت و متونی باید در دانشگاه ها تدریس شوند که بتوانند در عرصه عمل مفید باشند. در این راستا، کتاب اقتصاد کلان جونز، از جمله تلاش های صورت گرفته در راستای یک کتاب درسی با رویکرد حل مساله است. نسخه سوم کتاب اقتصاد کلان جونز در بیست و یک فصل در سال ۲۰۱۴ تهیه شده است. فصل اول، مقدمه ای بر اقتصاد کلان نام دارد که بیانگر نمای کلی کتاب است. تعریف و نحوه چگونگی محاسبه تولید ناخالص داخلی در فصل دوم بررسی شده است. رشد اقتصادی بلندمدت و عملکرد کشورهای مختلف موضوع فصل سوم است. فصل چهارم به مدل سازی رشد اقتصادی با استفاده از تابع تولید کاب-داگلاس (Cobb-Douglas) می پردازد. ضمن این که نقش سرمایه انسانی، تکنولوژی و نهادها نیز مورد سنجش قرار می گیرد. دو الگوی پایه ای رشد اقتصادی (سولو (Solow) و رومر (Romer)) موضوعات فصل پنجم و ششم را تشکیل می دهند. معرفی بازارهای کار و پول در فصول هفتم و هشتم انجام شده است. فصل نهم، ارتباط بین تورم، بیکاری و تولید را با معرفی منحنی فیلیپس و قانون اوکان (Okun) نشان می دهد. مطالعه موردی در خصوص بحران بزرگ سال ۲۰۰۸ آمریکا، در فصل دهم مطرح شده است. منحنی IS و اجزای آن در فصل یازدهم مورد بررسی قرار گرفته است.

معرفی منحنی MP و ترکیب آن با IS به منظور تحلیل چسبندگی تورم، فصل دوازدهم کتاب را به خود اختصاص داده است. تجزیه و تحلیل عرضه کل و تقاضای کل و تکانه های آن ها در فصل سیزدهم بیان شده است. فصل چهاردهم به تحلیل مجدد کساد بزرگ سال ۲۰۰۸ (که در فصل نهم معرفی گردید)، با استفاده از الگوهای IS-MP و رابطه اصطکاک مالی پرداخته است. مدل DSGE و کاربرد آن در فصل پانزدهم آورده شده است. فصول شانزدهم تا بیستم به بررسی اجزای تقاضای نهایی می پردازد. در این راستا، مفاهیم مصرف، سرمایه گذاری، دولت و صادرات و واردات (با تاکید بر تجارت بین الملل و مالیه بین الملل) مطرح شده اند و در پایان فصل آخر کتاب، به بیان سوالات مهم اقتصاد کلان پرداخته است که از نظر مولف تاکنون پاسخی برای آن ها یافت نشده است.

۵. مقایسه محتوای اثر با آثار مشابه ترجمه شده در ایران

تاکنون کتب مختلفی در حیطه اقتصاد کلان ترجمه شده است که با توجه به سرفصل های آموزش دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد در ایران و همچنین اقبال اساتید و دانشجویان، سه کتاب، اقتصاد کلان برانسون (Branson) ترجمه شاکری (چاپ دهم، ۱۳۸۶)، اقتصاد کلان منکیو ترجمه ارباب (چاپ دوم، ۱۳۹۴) و اقتصاد کلان رومر (Romer) ترجمه خلیلی عراقی و سوری (چاپ اول، ۱۳۹۶) به عنوان مقایسه، مورد استفاده قرار می گیرند. جدول ۱، عناوین فصول هر یک از چهار کتاب (برانسون، منکیو، جونز و رومر) را به صورت همزمان نشان می دهد.

جدول ۱. عناوین فصول چهار کتاب اقتصاد کلان ترجمه شده مطرح در ایران

منبع: تئوری و سیاست های اقتصاد کلان. ویلیام اچ. برانسون. ترجمه: عباس شاکری، نشرنی، چاپ دهم، ۱۳۸۶ / اقتصاد کلان. گریگوری منکیو. ترجمه حمید رضا ارباب، نشرنی، چاپ دوم، ۱۳۹۴ / اقتصاد کلان پیشرفته، دیوید رومر. ترجمه منصور خلیلی عراقی و علی سوری، نشر نور علم، چاپ اول، ۱۳۹۶

شماره فصل	برانسون	منکیو	جونز	رومر
۱	GNP تحقق یافته و بالقوه: نوسانات و رشد	علم اقتصاد کلان	مقدمه ای بر اقتصاد کلان	مدل رشد سولو
۲	مروری بر حساب های درآمد و تولید ملی	داده های اقتصاد کلان	اندازه گیری اقتصاد کلان	مدل افق نامحدود و مدل همپوشانی نسل ها
۳	مقدمه ای بر تعیین درآمد:	درآمد ملی: منابع ایجاد درآمد	مروری بر رشد	رشد درون زا

نقد کتاب اقتصاد کلان (فرهاد ترحمی و محسن بهمنی) ۹

	ضریب فزاینده	ملی و مصارف آن	اقتصادی بلندمدت	
۴	تعادل طرف تقاضا: درآمد و نرخ بهره	پول و تورم	الگوی برای تولید	اختلاف درآمد بین کشورها
۵	مقدمه ای بر سیاست های پولی و مالی	اقتصاد باز	الگوی رشد سولو	نظریه دور تجاری حقیقی
۶	عرضه و تقاضا در بازار کار	بیکاری	رشد و ایده ها	چسبندگی اسمی
۷	تعادل در طرف عرضه: محصول و سطح قیمت	رشد اقتصادی: انباشت سرمایه و رشد جمعیت	بازار نیروی کار، دستمزدها و بیکاری	مدل تعادل عمومی تصادفی پویای نوسانات
۸	تعادل در مدل ایستا	رشد اقتصادی: فناوری، تجربیات واقعی و سیاستگذاری	تورم	مصرف
۹	سیاست های پولی و مالی و درآمدی	مقدمه ای بر نوسانات کوتاه مدت	مقدمه ای بر کوتاه مدت	سرمایه گذاری
۱۰	جستجوی شغل، انعطاف ناپذیری دستمزدها و بیکاری	تقاضای کل ۱: الگوی IS-LM	مروری اجمالی بر کسادی بزرگ	بیکاری
۱۱	انتظارات عقلایی و سیاست تقاضا	تقاضای کل ۲: الگوی IS-LM	منحنی IS	تورم و سیاست پولی
۱۲	مصرف و مخارج مصرفی	بازگشت به اقتصاد باز: الگوی ماندل فلمینگ و نظام ارزی	سیاست پولی و منحنی فیلپس	کسری بودجه و سیاست مالی
۱۳	تقاضای سرمایه گذاری	عرضه کل: مبادله بین تورم و بیکاری	سیاست های تثبیت و چارچوب عرضه کل و تقاضای کل	
۱۴	تقاضای پول	سیاست تثبیت اقتصادی	کسادی بزرگ و مدل کوتاه مدت	
۱۵	عرضه پول	بدهی های دولت	مدل های DSGE. مرز تحقیقات دور تجاری	
۱۶	سیاست پولی و مالی در مدل گسترش یافته	مصرف	مصرف	
۱۷	بخش خارجی و تراز پرداخت ها	سرمایه گذاری	سرمایه گذاری	
۱۸	تحلیل اقتصاد کلان وقتی که بازارها تسویه نمی شوند	عرضه پول و تقاضای پول	دولت و اقتصادکلان	
۱۹	تورم، بهره وری و توزیع درآمد	مباحث پیشرفته در مورد نظریه ادوار تجاری	تجارت بین الملل	
۲۰	تورم و بیکاری: منحنی فیلپس		نرخ ارز و مالیه بین الملل	
۲۱	مقدمه ای بر پویایی های تعدیل موجودی		مباحث متفرقه	
۲۲	رشد روندی در مدل ایستا			

			معرفی مدل های رشد	۲۳
			مدل اساسی رشد نئوکلاسیک ها	۲۴
			مدل اساسی گسترش یافته با تغییر فرض مربوط به پس انداز	۲۵
			قاعده طلایی و معرفی مدل های رشد بهینه	۲۶
			رشد میان مدت و میزان بی اطلاعی ما	۲۷

با توجه به سرفصل های ارائه شده، مهم ترین مزیت های کتاب جونز بر سه کتاب منکیو، برانسون و رومر را می توان به صورت زیر به طور خلاصه بیان نمود:

الف. تحلیل اقتصاد کلان وقایعی که در سال های اخیر در اقتصاد دنیا رخ داده است. به عنوان نمونه می توان به بررسی اقتصادی کساد بزرگ در سال ۲۰۰۸ (فصول ۱۰ و ۱۴ کتاب جونز) اشاره نمود.

ب. تاکید بر رشد اقتصادی بلند مدت و اختصاص یک فصل جداگانه به آن. این شاخص یکی از اساسی ترین شاخص های اقتصاد کلان است و به دلیل اهمیت بالایی آن، در اولویت قرار گرفته است و در ابتدای کتاب (فصل ۳) بدان پرداخته شده است. زیرا زمانی که خواننده بداند که متغیرها در شرایط معمول چگونه رفتار می کنند، نوسان های کوتاه مدت را بهتر درک می کند. این نگرش در کتب اقتصاد کلان منکیو (۲۰۰۵) و آسم اوغلو، لایسن و لیست (Acemoglu, Laibson & List) (۲۰۱۷) نیز رعایت شده است.

ج. اختصاص یک فصل به رشد و ایده ها، به منظور تبیین نوآوری و فراهم نمودن زمینه جهت مقایسه مدل سولو با مدل رومر.

د. معرفی مدل DSGE به صورت روان و ساده برای دانشجویان مقطع کارشناسی که به همراه یک نمونه کاربردی تشریح شده است. با توجه به این نکته که یکی از سرفصل های اقتصاد کلان پیشرفته دوره دکتری (نسخه بازنگری شده مصوب جلسه ۷۷ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۴ کمیسیون برنامه ریزی آموزش عالی) تحلیل آثار سیاست های اقتصادی در قالب این مدل ها می باشد، آموزش آن به زبان ساده و در سطح دوره کارشناسی، امری ارزشمند است. ضمن این که اهداف رفتاری برنامه درسی وزارت علوم که شامل آشنایی دانشجویان با آخرین دستاوردهای نظری و تجربی در مباحث اقتصاد کلان است را برآورده می سازد و توانایی های

نظری و پژوهشی آن‌ها را در تحلیل مسائل اقتصاد تقویت می‌کند. این مدل، در سطح گسترده‌تر در کتاب رومر (فصل هفتم) مورد بررسی قرار گرفته است.

ه. معرفی منحنی MP یکی از مزایای کتاب است که در دو کتاب دیگر به آن پرداخته نشده است و دانشجویان و علاقه‌مندان اقتصاد کلان را با نگرش کینزی جدید آشنا می‌کند.

و. اثر حاضر، مفاهیم دو کتاب دیگر اقتصاد کلان را پوشش می‌دهد. ضمن این که کاستی کتاب برانسون مینی بر چارچوب سنتی در آموزش اقتصاد کلان (رویکرد سنتز نئوکلاسیک-کینزی) را ندارد. همان‌گونه که جدول ۱ نشان می‌دهد، کتاب جونز مفاهیم جامع‌تری را نسبت به کتاب منکیو در بردارد. شایان ذکر است که در رویکرد سنتی، دوره کوتاه مدت با مدل کینزی تحلیل می‌شود ولی در بلندمدت، اندیشه‌های نئوکلاسیک حکمفرماست. بعدها، سنتز، منحنی فیلیپس را به سیستم خود اضافه کرد تا بتواند تورم را توضیح دهد. در واقع، سنتز نئوکلاسیک-کینزی، تفسیر اقتصاد کینزی توسط گروهی از اقتصاددانان عمدتاً آمریکایی پس از جنگ جهانی دوم است. با توجه به انتقادهای وارده به مدل کینزی از قبیل عدم توجه لازم به بنیادهای اقتصاد خرد و مدل‌های رقابت ناقص و انحصاری و در نظر گرفتن انتظارات تطبیقی به جای انتظارات عقلایی، بهتر آن است که از رویکردهای نوین تر نظیر کینزین‌های جدید بهره جست.

ز. کتاب رومر، اقتصاد کلان پیشرفته با توجه به مدل‌های ریاضی را مد نظر قرار می‌دهد. متن مربوطه شامل تعداد زیادی روابط ریاضی است و لازم است که دانشجویان اطلاعات کافی در این خصوص داشته باشند. به بیان دیگر فرض می‌شود که علاقه‌مندان با مباحث اقتصاد کلان پایه و مبانی آشنایی کامل دارند. به عنوان نمونه، مدل‌های رمزی-کاس-کوپمنز (Ramsey-Cass-Koopmans) (مدل افق نامحدود) و دایموند (Diamond) (مدل همپوشانی نسل‌ها) در سطح کارشناسی مورد بررسی قرار نمی‌گیرند. جامعه هدف کتاب رومر با جونز متفاوت است. با توجه به مفاهیم مطرح شده در کتاب جونز، هدف آشنایی دانشجویان با مفاهیم اولیه اقتصاد کلان است. پس از یادگیری موارد مربوطه، زمینه به منظور انتقال دانش در سطح بالاتر (کتاب رومر)، فراهم می‌شود. مزیت کتاب جونز بر رومر را می‌توان در مطالعات موردی (حقایق آشکار شده) بسیار زیاد دانست.

۶. بررسی کتاب از نظر جامعیت صوری

کتاب حاضر عمده مشخصه های یک متن درسی از قبیل پیش گفتار، متن، توضیح منظم مطالب فصل، خلاصه مطالب فصل، جداول، نمودارها و آمارها را داراست. ضمن این که سرفصل های ارائه شده در کتاب، اهداف و سرفصل های دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی (مصوبه جلسه شماره ۸۶ مورخ ۱۳۹۵/۹/۱۴ کمیسیون برنامه ریزی آموزشی) را پوشش می دهد. آشنایی با ریاضیات در سطح کارشناسی رشته اقتصاد به منظور فهم روابط کفایت می کند. به علاوه، مباحث جدید اقتصاد کلان (که در سرفصل وزارت علوم وجود ندارند) نیز در آن مطرح شده است. گرچه این کتاب، جزء منابع درسی وزارت علوم معرفی نشده است و شایسته است که در بازنگری جدید، سرفصل های آن به برنامه درسی اضافه شود.

۷. برجستگی های محتوایی کتاب

مهم ترین برجستگی های محتوایی کتاب عبارتند از:

الف. تحلیل پایه ای و ساده از مفهوم رشد اقتصادی بر پایه مدل سولو و رومر. خواننده ابتدا با تابع تولید کاب-داگلاس آشنا می شود و به آسانی نقش ایده ها و نوآوری را در شکل گیری رشد بلندمدت در می یابد.

ب. استفاده از شاخص تورم به جای قیمت در تحلیل عرضه و تقاضای کل. به کارگیری شاخص تورم موجب می شود که خوانندگان به سادگی با مشکلاتی که تورم در یک اقتصاد به وجود می آورد، آشنا شوند.

ج. از آن جا که تحلیل نوسان های اقتصادی و آثار یک تکانه اقتصادی بر متغیرهای کلان دیگر با استفاده از DSGE صورت می گیرد، یک فصل از این کتاب به آن اختصاص داده شده است. به بیان دیگر، ارتباط بین اقتصاد کلان نظری و کاربردی در این فصل بیان شده است. از سوی دیگر، عدم به کارگیری ساختار IS-LM موجب شده است که کتاب کاستی های آن مدل را نداشته باشد. لازم به ذکر است که از دیدگاه رومر (۲۰۰۰)، مدل IS-LM دارای کاستی های زیر است: ۱. فاقد مبانی اقتصاد خرد است. ۲. سطح قیمت را برون زا در نظر می گیرد. ۳. انتظارات در مدل نقشی ندارد. ۴. پیچیدگی های اقتصاد را به چند رابطه

جمعی شده محدود می کند. ۵. ایستا است و از هماهنگی و انتخاب بین زمانی و آینده نگر غفلت کرده است (میر جلیلی، ۱۳۹۲).

د. تحلیل جداگانه تجارت بین الملل و مالیه بین الملل در فصول ۱۹ و ۲۰ از دیگر ویژگی های این اثر است. مواردی نظیر انزوای تجاری، انتقال آزاد نیروی کار و برون سپاری براساس پژوهش منکیو، مشکلات بدهی های خارجی و کسری تجاری، سه گانه نرخ ارز باثبات، جریانات آزاد مالی و استقلال سیاست پولی از جمله مفاهیمی است که در این دو فصل مورد بررسی قرار گرفته اند.

ه. بررسی ارتباط بین کسری تجاری و کسری بودجه و اثر آن ها بر تعیین نرخ ارز و تورم. با معرفی سه گانه سیاستگذاری در اقتصاد باز (سیستم نرخ ارز کشور، قوانین جریان سرمایه خارجی و استقلال بانک مرکزی)، کتاب نشان می دهد که چگونه کشورهای نظیر آرژانتین و برزیل که با ابرتورم و افت سریع ارزش پول ملی در ابتدای دهه ۱۹۹۰ مواجه بودند، با انتخاب صحیح در سه گانه سیاستگذاری، توانستند در کمتر از یک دهه به تورم تک رقمی (۵ درصد) دست یابند.

ز. مطرح نمودن مسائلی که در اقتصاد کلان همچنان نیاز به بررسی بیشتر دارند و پاسخ قطعی برای آن ها مطرح نشده است.

ح. مطالعات موردی فراوان به منظور توضیح مطالب ارائه شده، کمک بسیار زیادی به فهم مطالب و ارتباط بین نظریه و کاربرد می نماید. در خصوص نگرش غالب تجربی متن جیمز هامیلتون (James Hamilton)، استاد اقتصاد دانشگاه کالیفرنیا می گوید: " یکی از چیزهایی که من در مورد این کتاب دوست دارم این است که می توانم بیشتر بر واقعیات تاکید کنم تا نظریه ها."

ط. مطالب به صورت پیوسته و یکپارچه ارائه شده اند. به عنوان نمونه، پس از بررسی الگوی رشد سولو در فصل پنجم، خواننده در فصل ششم با نوآوری و مدل رومر آشنا می شود. در پایان فصل ششم، این دو مدل با یکدیگر ترکیب می شوند و چگونگی رشد بلند مدت توضیح داده می شود که در فصل سوم، مقدمات آن بیان شده بود.

ی. مطرح نمودن شاخص هایی که طبق مطالعات تجربی، نقش بسیار موثری بر رشد اقتصادی بلندمدت دارند. در این خصوص می توان به توضیح سرمایه انسانی در فصل هفتم کتاب اشاره نمود.

ک. تمرکز بر مدل‌های پایه اقتصاد کلان یکی دیگر از مزایای کتاب است. نحوه ارائه متن به گونه‌ای است که برخی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین مدل‌های اقتصاد کلان (مانند مدل‌های رشد سولو و رومر) به ساده‌ترین وجه ممکن توضیح داده می‌شوند و زمینه را برای فهم مطالب پیشرفته‌تر فراهم می‌کنند.

ل. پیش‌بینی‌های صورت گرفته با مدل‌های ارائه شده در متن کتاب با حقایق آشکار شده در هر فصل نشان می‌دهد که چگونه مدل‌های مورد بحث در جهت شفاف نمودن سیاست‌گذاری اقتصادی کمک می‌نمایند. به عنوان نمونه می‌توان به مطالعه موردی جنگ و احیای اقتصادی در فصل پنجم (الگوی رشد سولو) اشاره نمود که می‌تواند در تحلیل آتی برای جنگ روسیه و اوکراین مورد استفاده قرار گیرد.

م. ذکر مواردی که از مشکلات فعلی اقتصاد ایران به شمار می‌آید. به عنوان نمونه، در صفحه ۲۰۹ طبق تحقیق رابرت شیمر (Robert Shimer) آمده است: تورم‌های جمعیتی مرتبط با دوره‌های رشد نرخ تولد فرزندان، نیمی از تغییرات نرخ بیکاری را توضیح می‌دهند. این موضوع با توجه به نرخ بالای رشد جمعیت در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ شمسی و نرخ بیکاری بالای جوانان (۲۴٫۲ درصد در زمستان ۱۴۰۱). جدیدترین آمار منتشر شده توسط مرکز آمار ایران) می‌تواند مورد بحث باشد و یا در صفحات ۲۴۹ و ۲۵۰ در خصوص تورم زیاد، دو راه حل شامل کاهش نرخ رشد پول و انضباط مالی (ترکیبی از مخارج کمتر و مالیات‌های بیشتر) پیشنهاد شده است. پرداخت وام‌های بدون پشتوانه و وام‌هایی که به سادگی در اختیار افراد با درآمد بسیار کم قرار می‌گیرد (ص ۲۸۳) از جمله مواردی است که می‌تواند مورد توجه سیاست‌گذاران اقتصادی قرار گیرد.

ن. ذکر موضوعات جذاب که می‌تواند در کشورهای دیگر نیز مورد آزمون قرار گیرد. به عنوان مثال می‌توان از تاثیر اقتصاد کلان بر نتیجه انتخابات ریاست جمهوری (ص ۲۷۳ کتاب) نام برد. مدل ارائه شده توسط ری فیر (Ray Fair) از ۱۲ مورد رقابت انتخاباتی، فقط در یک مورد خطا داشته است. در مدل ارائه شده، نرخ تورم در دوره ریاست جمهوری حزب حاکم و نرخ رشد اقتصادی در ۹ ماهه منتهی به انتخابات مد نظر قرار گرفته است.

۸. بررسی انتقادی متن کتاب

۱,۸ نقد شکلی

با توجه به این که کتاب، به عنوان یک متن درسی مورد استفاده قرار می گیرد، باید تا حد امکان ایرادات ویرایشی نداشته باشد. بررسی متن نشان می دهد که دقت کافی در این خصوص به عمل نیامده و نیاز مبرم و مجدد به ویراستاری وجود دارد. در ادامه به برخی از کاستی های موجود به عنوان نمونه اشاره می شود. زیرا، کاستی های موجود بسیار زیاد بوده و ذکر تمامی آن ها مفید نخواهد بود. لازم به ذکر است که نارسایی عبارت ترجمه شده، ایرادات ویرایشی، عدم رعایت فاصله گذاری بین کلمات و همچنین درج نادرست ارقام از جمله مواردی است که در این بخش آورده شده است. به عنوان مثال در بخش پیشگفتار، موارد زیر به چشم می خورد:

۱. در ذیل عنوان "دو فصل در باب کساد بزرگ" این جمله آورده شده است: "فصل ده، بلافاصله پس از فصل مربوط، به معرفی کوتاه مدت می آید". به جای این جمله نارسا، مترجمان محترم می توانستند از عبارت "پس از معرفی دوره کوتاه مدت در فصل ده، مروری اجمالی بر کساد بزرگ می شود."، استفاده نمایند.

۲. پس از عنوان "بخش دوم: بلندمدت" آورده شده است: "فصل هفتم نیز به بررسی مهم ترین بازار در اقتصاد، یعنی بازار نیروی کار می پردازد." که در این جمله حرف "ر" اضافه است.

۳. پس از عنوان "بخش چهارم: کاربردها و پایه های خرد" نوشته شده است: "فصل هفدهم نیز قیمت گذاری دارایی های سرمایه ای مانند سهام و مسکن را مورد مذاقه قرار می دهد." که به جای واژه "مذاقه" بهتر بود که از عبارت "بررسی دقیق" استفاده می شد.

۴. اسامی انگلیسی اقتصاددانان نظیر بارو، لوکاس و منکیو می بایست در پانویس آورده می شد.

۵. واژه "سطح" به جای "سطحی" در آخرین صفحه پیشگفتار مترجمان به کار رفته است.

۶. پیشگفتار مترجمان از وسط صفحه شروع شده است. در حالی که لازم بود از ابتدای صفحه آغاز می شد.

۷. پیشگفتار فاقد صفحه گذاری است. ضمن این که بهتر بود، پیشگفتار مترجمان قبل از مقدمه نویسنده آورده می شد تا اطلاعات مربوط به کتاب و ویژگی های آن به صورت مطلوب تری در اختیار خواننده قرار می گرفت.

- در ادامه و به عنوان نمونه، به برخی از کاستی‌ها از صفحات مختلف کتاب اشاره می‌شود. لازم به توضیح است که موارد زیر بخشی از ایرادات ویرایشی محسوب می‌شود.
۸. در نمودار ۵-۱ صفحه ۱۰، جای متغیرهای ورودی و خروجی اشتباه درج شده است. به بیان دیگر در یک مدل اقتصادی، تغییرات متغیرهای برون‌زا، موجب تغییر در متغیر درون‌زا می‌شود که نمودار عکس این مطلب را بیان می‌کند.
۹. واژه Globalization، "بسط جهانی" ترجمه شده شده. در حالی که "جهانی‌سازی"، واژه مناسب‌تری به نظر می‌رسد (صفحه ۱۵).
۱۰. فصل "نیست" که باید به جای آن، فصل "بیست" آورده می‌شد (صفحه ۱۵).
۱۱. واژه "بهبودهی" که باید "بهبودهای" مورد استفاده قرار می‌گرفت (صفحه ۱۵).
۱۲. در بسیاری از موارد، فعل به صورت نادرست به کار رفته است. به عنوان نمونه، نکته‌ای است که در فصل چهارده به تفصیل بررسی قرار شد "که باید به صورت" به تفصیل مورد بررسی قرار خواهد گرفت "آورده شود" (صفحه ۲۷).
۱۳. عبارت "میزان" دوبار در صفحه ۸۹ تکرار شده است.
۱۴. کلمه "دور و بر" در صفحه ۹۰ به کار رفته که بهتر بود از واژه "پیرامون" استفاده می‌شد.
۱۵. در صفحه ۹۱، شکست در خطوط متن نوشته شده وجود دارد که امری غیر مرسوم در متون درسی است.
۱۶. در صفحه ۹۴، جمله به صورتی نوشته شده که فعل در ابتدا آمده و فاعل در انتهای جمله ذکر شده است. "محور افقی، GDP سرانه واقعی هر کشور را نسبت به ایالات متحده نشان می‌دهد و محور عمودی، مقادیر پیش‌بینی شده توسط مدل را".
۱۷. در صفحه ۱۳۲ خط سوم، توان پارامتر بهره‌وری در رابطه ۵-۵، سه دوم صحیح می‌باشد که به اشتباه دو سوم ذکر شده است.
۱۸. با وجود اینکه در برخی موارد در متن کتاب به قسمت‌های الف و ب نمودارهای ارائه‌شده ارجاع داده می‌شود ولی به روشنی قسمت‌های الف و ب در نمودار ترسیم شده، تفکیک نگردیده است به عنوان مثال در نمودارهای ترسیم شده در صفحات ۱۳۸، ۱۵۸، ۲۲۱ و ۲۶۰ این نکته رعایت نشده است.

۱۹. اشتباهات تایپی و املایی متعدد از جمله: می آید، جدیدتری، عکس العمل، بزرگ، تصریح، دارد، باز، ناکارای و برابر در صفحات ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۴۰، ۱۶۴، ۱۶۸، ۱۸۵، ۲۰۷، ۲۱۲ و ۲۲۷ که به ترتیب به صورت آید، جدیدتر، عکس المل، برگ، تصریح، دراد، با، ناکارایی و برای، آورده شده است.

۲۰. برخی اعداد به صورت صحیح درج نگردیده است، از جمله می توان به صفحات ۲۶۲، ۲۷۶ و ۲۹۲ اشاره کرد که در دو مورد اول عدد ۱۰۰۰۰ به اشتباه ۱۰۰۰ درج شده و در مورد آخر ۱,۷ به صورت ۷,۱ تایپ شده است.

۲۱. در صفحه ۲۸۷ میزان بسته نجات دارایی های مالی مربوط به بحران ۲۰۰۸، ۷۰۰ میلیون دلار ذکر شده است که در واقع ۷۰۰ میلیارد دلار صحیح می باشد.

۲۲. فاصله بین کلمات در متن رعایت نشده است. به عنوان مثال، کلمات سیاست پولی، فاصله، این سه مولفه در صفحه ۳۳۹. این مساله تقریباً در تمامی صفحات کتاب به چشم می خورد.

۲۳. استفاده نادرست از حروف ربط یکی از دیگر مشکلات متن است. به عنوان مثال در صفحه ۳۳۹ آورده شده: "بانک مرکزی چگونه نرخ بهره اسمی را تعیین کرده است. نیز به خوبی....." که به جای "نیز" باید عبارت "ضمن این که" به کار می رفت که متن خوانش روان تری داشته باشد.

۲۴. به کار گیری علامت کاما در متن مورد توجه قرار نگرفته است. به عنوان مثال در صفحه ۳۳۹ و در عبارت "چگونه تولید کوتاه مدت نرخ تورم را در طول زمان تحت تاثیر قرار می دهد." بعد از کلمه کوتاه مدت، نیاز به کاما است. گاهی اوقات، علامت کاما نابجا به کار رفته است. به عنوان نمونه، "نرخ بهره اسمی تعیین شده توسط بانک مرکزی، از منحنی MP" که باید علامت کاما قبل از منحنی MP حذف شود (همان صفحه).

۲۵. بعضی موارد، یک کلمه چندبار تکرار شده است. مثلاً در صفحه ۳۴۰ چنین آمده است: "موجب ایجاد رکودها و رونق ها می شوند. این رکودها و رونق ها.....". که می شد به جای رکودها و رونق های جمله دوم از واژه "این موارد" استفاده شود.

۲۶. گاهی اوقات در متن جملات ثقیل دیده می شود که فهم آن را دچار مشکل می کند. به عنوان نمونه، "تغییر در نرخ بهره اسمی، تا زمانی که توسط تغییرات تورم جبران نشود، سبب تغییر نرخ بهره حقیقی خواهد شد". همان گونه که ملاحظه می شود، سه بار کلمه "تغییر" در یک جمله به کار رفته است (صفحه ۳۴۲).

۲۷. یک مشکل دیگر متن، جابجایی عبارات است که مفهوم اقتصادی موضوع را عوض می‌کند. به عنوان نمونه، "نسخه ای پیچیده تر از رابطه فیشر وجود دارد که نرخ تورم واقعی را جایگزین نرخ تورم انتظاری می‌کند". که در این بخش باید جای نرخ تورم انتظاری و نرخ تورم واقعی عوض شود (صفحه ۳۴۳).

۲۸. تطابق فعل و فاعل در بعضی موارد رعایت نشده است. به عنوان مثال، "برای مدت کوتاه مدت ما از اقتصاد، به این تمایز توجه نشده و آن را اعمال نخواهد کرد." (صفحه ۳۴۴).

۲۹. یکسان بودن نوع و اندازه فونت ها در متن رعایت نشده است. برای مثال، MP در صفحات ۳۴۰ و ۳۴۴ فونت های متفاوت دارد. به علاوه، معمولاً فونت انگلیسی دو شماره کوچک تر از فونت فارسی نوشته می شود. ولی چنین نکته ای در متن رعایت نشده است. به عنوان نمونه می توان به صفحه ۳۴۶ و نمودار IS-MP اشاره کرد.

۳۰. در نمودار صفحه ۳۴۴ باید $a=0$ در محور افقی قرار گیرد.

۳۱. استفاده از واژه های نامانوس در متن. به عنوان نمونه در صفحه ۳۴۵ آورده شده: "این دو نمودار در کنار هم چیزی را حاصل می کنند که در متون اقتصادی، نمودار IS-MP نامیده می شود." در حالی که باید نوشته می شد در کنار هم نمودار IS-MP را ایجاد می کنند و یا در صفحه ۳۴۶ آورده شده: "انتقال منحنی IS به عقب خواهد شد" که بهتر بود نوشته می شد: "منحنی IS به سمت پایین حرکت می کند". از دیگر مثال های از این دست می توان به عبارات "جباب مسکن فرو ریزد (صفحه ۳۴۷)"، "اقتصاد کساد یافته (نمودار صفحه ۳۵۴)" و "دریچه مدل (صفحه ۳۶۱)" اشاره نمود.

۲,۸ نقد محتوایی

از آن جا که نویسنده کتاب، یکی از اقتصاددانان برجسته جهان است و از سوی دیگر، کتاب مورد اشاره در بیش از ۱۰۰ دانشگاه آمریکا تدریس می شود، به دشواری می توان نقص یا کاستی بر مفاهیم آن مترتب شد. با این حال، کاستی های متن اصلی عبارتند از:

الف. عدم تبیین مکاتب اقتصاد کلان. شاید به این دلیل که نویسنده از مکتب کینزی جدید است، بیان مکاتب اقتصاد کلان را هر چند به صورت مختصر، ضروری ندانسته است. لیکن، آشنایی با اندیشه های مختلف و جایگاه کتاب در این خصوص، می تواند کمک زیادی به علاقه مندان نماید.

ب. مثال عددی به منظور تبیین روابط ریاضی ارائه شده در متن آورده نشده است. گرچه ریاضیات ارائه شده در سطح کارشناسی رشته اقتصاد است. حل مثال عددی، روابط بین متغیرهای اقتصادی را در یک مدل به خوبی مشخص می کند.

ج. امروزه در تحلیل سیاستگذاری اقتصاد کلان، جنبه های استراتژیک (با نظریه بازی) در زمینه سیاست های بانک مرکزی، معافیت مالیاتی و ناکارایی تخصیص بازارکار مورد استفاده قرار می گیرد. با توجه به این که نویسنده کتاب، سعی بر ساده نویسی و آسان نمودن مسائل مهم اقتصاد کلان داشته است، موارد فوق نیز می توانست در فصول جداگانه ای مورد بررسی قرار گیرد.

د. همان گونه که ذکر گردید، خاستگاه کتاب مکتب کینزی جدید است و نویسنده تلاش نموده است بسیاری از اندیشه های این مکتب را بیان نماید. لیکن، در بیان برخی از موارد نظیر هزینه صورت غذا (Menu Costs) که می تواند موجب نوسان های کلان اقتصادی شود، غفلت شده است.

با توجه به نکات فوق، علاقه مندان می توانند، مطالب فوق را از سایر کتب معتبر در این زمینه نظیر اقتصاد کلان جدید نوشته اسنودان و وین مطالعه نمایند. ضمن این که حل مثال های عددی می تواند از طریق کتاب اقتصاد کلان منکیو انجام شود.

۳.۸ نقائص مربوط به ترجمه کتاب

یکی از کاستی های بزرگ اثر حاضر، نادیده گرفتن بخش های مهمی است که به فهم مطالب، کمک زیادی می کند. با مقایسه متن اصلی و ترجمه شده، موارد زیر مشاهده می شود:

الف. مفاهیم کلیدی

ب. سوالات مروری

ج. تمرین های گوناگون. شامل سوالات چهارگزینه ای، محاسبه ای و تشریحی

د. تمرین های کاربردی

ه. واژه نامه

هیچ یک از موارد فوق در ترجمه کتاب لحاظ نشده است. این امر، یک نقص بزرگ محسوب می شود. زیرا هر یک از بخش های یاد شده در یادگیری و فهم مطالب بسیار موثر است. به خصوص آن که کتاب به عنوان یک متن درسی مورد استفاده قرار می گیرد.

۴,۸ تحلیل کیفیت چاپ کتاب

اثر حاضر در قطع وزیری و در ۶۹۳ صفحه به چاپ رسیده است. جلد آن شومیز بوده و صحافی آن نسبت به استفاده مداوم، مقاوم است. طرح جلد، از نسخه اصلی کتاب برگرفته شده است. به گونه ای که روند رشد بلندمدت را در کشورهای جهان تداعی می کند. فونت مورد استفاده B Zar14 است که برای خواندن آسان متن کفایت می کند. مشکل اصلی کتاب، رسم نمودارها به صورت غیررنگی است که در مقایسه با متن اصلی، کیفیت آن را بسیار نازل تر نشان می دهد.

۹. نتیجه گیری

کتاب اقتصاد جونز، یکی از کتب معتبر و به روز اقتصادکلان مکتب کینزی جدید است که برای اولین بار در ایران ترجمه شده است. محتوای اثر نشان می دهد که به منظور تدریس در دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته اقتصاد، بسیار مناسب می باشد. عمده مشخصه‌های یک متن درسی از قبیل پیشگفتار، متن، توضیح منظم مطالب فصل، خلاصه مطالب فصل، جداول، نمودارها و آمارها را داراست. ضمن این که سرفصل‌های ارائه شده در کتاب، اهداف و سرفصل‌های دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی (مصوبه جلسه شماره ۸۶ مورخ ۱۳۹۵/۹/۱۴ کمیسیون برنامه ریزی آموزشی) را پوشش می دهد. لیکن، ترجمه صورت گرفته، دارای نارسایی‌های زیادی در خصوص عبارت ترجمه شده، ایرادات ویرایشی، عدم رعایت فاصله گذاری بین کلمات و همچنین ذکر نادرست ارقام است. بنابراین، نیاز مبرم و مجدد به ویراستاری وجود دارد. مهم تر آن که بخش‌های مفاهیم کلیدی، سوالات مروری، تمرین‌ها و واژه نامه در متن ترجمه حذف شده است که کاستی بزرگی محسوب می شود. حقایق آشکار شده متنوع در کتاب جونز این نکته را می آموزد که می توان کتب معتبر درسی را با مسائل روز اقتصاد به خوبی پیوند داد. به علاوه، ذکر مثال‌های عددی در خصوص روابط موجود در کتاب در چاپ‌های بعد، به فهم بیش تر مطالب کمک بیشتری می کند. ترجمه یکی از متون معتبر اقتصاد کلان، ضرورت تحلیل‌های کاربردی و ارتباط آن با مفاهیم نظری در خصوص اقتصاد ایران را ایجاب می کند. از آن جا کتاب دارای مطالعات متنوع کاربردی از اقتصاد آمریکاست، این امکان را فراهم می آورد که اثری مجزا با توجه به داده‌های اقتصاد ایران و مفاهیم این کتاب تالیف گردد.

کتاب‌نامه

- برانسون، ویلیام (۱۳۸۶). تئوری و سیاست های اقتصاد کلان، ترجمه عباس شاکری، تهران: نشر نی. چاپ دهم.
- جونز، چارلز (۱۳۹۴). اقتصاد کلان، ترجمه اسفندیار جهانگرد و مهدی کرامت فر، انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی. چاپ اول.
- رومر، دیوید (۱۳۹۶). اقتصاد کلان پیشرفته، ترجمه منصور خلیلی عراقی و علی سوری، تهران: نورعلم. چاپ اول.
- سالواتوره، دومینیک (۱۳۷۶). اقتصاد مدیریت، اقتباس و تالیف غلامحسین خورشیدی و منوچهر سلطانی، موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی. چاپ اول.
- منکیو، گریگوری (۱۳۹۴). اقتصاد کلان، ترجمه حمیدرضا اریاب، تهران: نشر نی. چاپ دوم.
- میرجلیلی، سیدحسین (۱۳۹۲). بررسی دو متن درسی در اقتصاد کلان، پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، شماره دوم، سال سیزدهم، صص ۱۳۴-۱۰۹.
- واعظ برزانی، محمد و وحید مقدم (۱۳۸۸). طرح تحقیقاتی ارزیابی تلفیقی کتب اقتصاد کلان ایران، واعظ برزانی، محمد (۱۳۸۷). نقد و بررسی کتاب سیر تحول در تجزیه و تحلیل های اقتصاد کلان، فصلنامه فرهنگ، شماره دوم، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- واعظ برزانی، محمد (۱۳۹۲). بررسی و نقد کتاب اقتصاد کلان، پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه های علوم انسانی، شماره اول، سال سیزدهم، صص ۱۴۶-۱۳۵.

- Acemoglu, Daron, Laibson, David & List, John (2017). Economics, Global Edition, Pearson Education Limited, Third edition.
- Blanchard. Oliver (2011). Macroeconomics, Prentice-Hall, Fifth edition.
- Hamilton, James (2015). Review of Macroeconomics by Charles Jones, <https://econbrowser.com/archives/2015/02/review-of-macroeconomics-by-charles-jones>
- Jones, Charles (2013). Macroeconomics, W. W. Norton & Company; Third edition.
- Mankiw, Gregory (2006). "The Macroeconomist as Scientist and Engineer", Harvard Institute of Economic Research, Discussion Paper No. 2121.
- Mishkin, Frederic (2012). Macroeconomics Policy and Practice, Addison-Wesley.
- Romer, David (2000). "Keynesian Macroeconomics without the LM Curve", Journal of Economic Perspectives, Vol.14, No.2.
- Snowdon, Brian & Vane Howard (2005). Modern Macroeconomics: Its Origins, Development and Current State, Edward Elgar Pub.
- Williamson, Stephen (2011). Macroeconomics, The Pearson Series in Economics.